

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

ARTEFACTA.

Prof. Dr. VAN LEEUWEN bespreekt in dit Tijdschrift, jaargang 78, No. 25, de artefacta van de huid en geeft aan het slot zijn therapie voor de „bewuste en gewilde” aandoeningen welke niettemin een psychogene oorzaak hebben. Gedachtig aan het „variis modis bene fit” mag ik hier misschien wijzen op een methode van „behandelen” welke ik reeds jaren toepas, waarmee ik tevreden ben en waardoor opneming in een ziekenhuis onnoodig blijkt.

Roept een patiënt met een dergelijke aandoening mijn hulp in, dan houd ik mij aanvankelijk van den domme; patiënt geeft gaarne een nauwkeurige deels gefantaseerde beschrijving van ontstaan en verloop der afwijking en wanneer men den patiënt wat in die richting helpt, krijgt men ook de mededeeling dat hij of zij het ontstaan van een nieuwe eruptie voelt aankomen. Een indifferente therapie wordt ingesteld: priesnitz, zalfverband of iets dergelijks en met de mededeeling onmiddellijk terug te komen wanneer een nieuwe zieke plek zich voordoet, wordt patiënt weggezonden. Strijk en zet ziet men den patiënt binnen zeer korten tijd weer voor zich met een nieuwe efflorescentie en dan is het oogenblik voor den coup d'état gekomen; men neemt patiënt onder vier oogen, geen ander mag hierbij zijn, en zegt hem ronduit maar zonder eenige boosheid of verwijt in stem of op het gelaat dat patiënt zelf het lijden veroorzaakt en dit ook heel goed weet, maar laat hierop direct volgen dat men als medicus meer dan wie ook overtuigd is dat er wel ernstige redenen of omstandigheden moeten zijn, om tot zoo'n handeling te komen. Men wijst als het ware patiënt den weg om met een geldige verontschuldiging uit een impasse te komen: men maakt de capitulatie gemakkelijk en een meevoelend, begrijpend woord doet dan de rest; de waterlanders komen voor den dag en patiënt grijpt gaarne de gelegenheid aan, waarmee een einde komt aan een toestand, waarvan nu wordt ingezien dat voortzetting met kans op succes niet goed meer mogelijk is; hij voelt dat het geheim bij zijn medicus veilig is. Voor de buitenwacht wordt nu een therapie ingesteld, welker succes reeds bij voorbaat is verzekerd. Wanneer in deze zitting de wijze „waarop” nog niet geheel tot klaarheid is gekomen, kome men daarop een volgende maal zoo terloops terug; ook hieromtrent moet patiënt opbiechten, en daarmee is de zaak afgelopen.

Hoe men het „onder vier oogen gesprek” zal voeren? Takt en menschenkennis bepalen hier den weg. Nooit zal men met dreiging beginnen, maar blijft een patiënt ontkennen, dan zal het op besliste wijze te kennen geven dat men in staat is door opneming in een ziekenhuis, nauwkeurige observatie enz. patiënt te ontmaskeren, waarbij hij dan zelf verantwoordelijk is voor mogelijke onaangename gevolgen, waaronder het bekend worden van zijn „ziekte” wel de onaangenaamste is, wonderen verrichten. Artefacta zijn niet zeldzaam, jaarlijks zie ik er een paar; tot nu toe is het mij, behoudens een uitzondering, gelukt ze allen tot bekentenis te brengen en wij zijn altijd als goede vrienden van elkaar gegaan, met de wetenschap dat er een geheim veilig tusschen ons bewaard werd.

Eenmaal is het experiment, maar dan ook geheel, mislukt. Dit was bij een Javaansche vrouw in Soerabaja. Mijn kennis van het Javaansch was te gebrekkig om haar toe te spreken zooals dat noodig was en bovendien: oostersche psyche en mentaliteit zijn onoverbrugbaar van de westersche gescheiden. Ik heb deze psyche niet kunnen begrijpen.

Uit het bovenstaande zal wel duidelijk zijn, dat de medicus hier hoog spel speelt; verliest hij de partij, dan bereikt deze medicus niets meer.

's Gravenhage, Juli 1934.

R. G. PIJL, huidarts.
